

FORTEPIJONO INSTRUMENTAS

I SKYRIUS MUZIKAVIMAS

1. Fortepijonas – privalomo branduolio dalykas Mokyklos įgyvendinamoje pradinio muzikinio formalųjų švietimą papildančio ugdymo programoje.

2. Fortepijono dalyko (toliau – dalykas) paskirtis – sudaryti palankias sąlygas mokinio muzikinei saviraiškai, jo kūrybiškumui atsiskleisti, skambinant fortepijonu puoselėti prigimtinių muzikalumą.

3. Dalyko tikslas – padėti mokiniui įgyti taisyklingus muzikavimo fortepijonu įgūdžius, ugdytis atlikėjo meistriškumo gebėjimus, kūrybinį mąstymą, puoselėti estetinę nuovoką ir emocinį jautrumą.

4. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad mokiniai:

4.1. nuosekliai lavintųsi skambinimo fortepijonu techninius įgūdžius;

4.2. įgytų taisyklingos laikysenos įgūdžius, išmoktų atsipalaidavimo pratimų;

4.3. mokytųsi kūrinius fortepijonui skaityti iš lapo;

4.4. ugdytųsi interpretacinę nuovoką atlikdami skirtingo pobūdžio kūrinius;

4.5. įgytų muzikavimo scenoje patirties, išmoktų įveikti jaudulį.

5. Dalyką sudaro trys veiklos sritys:

5.1. skambinimo fortepijonu įgūdžių įvaldymas;

5.2. muzikos kūrinių interpretavimas;

5.3. pianisto raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

6. Dalyko mokymosi programos trukmė – 4 metai.

7. Mokinių pasiekimai suformuluoti atsižvelgiant į mokinių raidos ir amžiaus tarpsnių ypatumus, įgytą mokymosi patirtį. Pasiekimai siejasi su atitinkamų klasių mokymosi turiniu.

1. Veiklos sritis – skambinimo fortepijonu įgūdžių įvaldymas.	
Nuostata – įgyti pradžinius muzikavimo įgūdžius, gerbti ir saugoti instrumentą.	
Esminis gebėjimas – perskaityti ir teisingai atlikti muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Tiksliai perskaityti iš lapo ir atlikti nesudėtingą muzikinį tekstą.	1.1.1. Gerai orientuotis klaviatūroje, įvardyti oktavas. 1.1.2. skaityti natas smuiko ir boso raktuose; 1.1.3. skambinti ritmiškai, išlaikyti pastovų pasirinktą tempą; 1.1.4. laikytis pirštuotės ir artikuliacijos nuorodų.

1.2. Skambinti taisyklingai sėdint, demonstruoti pagrindinius fortepijono valdymo ir garso išgavimo būdus.	1.2.1. Demonstruoti taisyklingos sėdėsenos ypatumus: tiesi nugara, kojos atremtos, laisvi pečiai, rankos, riešai, tvirti pirštai, taisyklinga delno padėtis; 1.2.2. apibūdinti ir demonstruoti pagrindinius garso išgavimo būdus: non legato, legato, staccato; 1.2.3. skambinant taikyti pagrindines pirštuotės taisykles; 1.2.4. koordinuoti regėjimo, klausos, motorikos komponentus. 1.2.5. mokėti naudotis fortepijono dešiniu ju pedalu.
1.3. Atlikti saviruošos užduotis.	1.3.1. Savarankiškai atlikti konkrečias mokytojo nurodytas užduotis; 1.3.2. su pagalba efektyviai planuoti saviruošos laiką.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių interpretavimas.	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti muzikinį tekstą.	
Esminis gebėjimas – taikyti muzikos išraiškos priemones, padedančias išraiškingai atskleisti muzikos kūrinio charakterį, nuotaiką.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti skirtingo charakterio nesudėtingos faktūros kūrinius, perteikiant jų emocijas, charakterį, nuotaiką.	2.1.1. Savais žodžiais apibūdinti muzikos kūrinio nuotaiką; 2.1.2. skambinant taikyti išraiškos priemones kūrinio charakteriui, nuotaikai atskleisti; 2.1.3. natų tekste nurodyti kūrinio struktūrinius elementus (motyvas, frazė, sakinytis, kūrinio dalių pradžios, pabaigos, kulminacija), formą ir ją atskleisti atlikimo metu; 2.1.4. paaiškinti tempo ir artikuliacijos pasikeitimų kūrinyje muzikinę paskirtį.
2.2. Atliekant kūrinius laikytis tempo, dinamikos, artikuliacijos nuorodų.	2.2.1. Paaiškinti ir taikyti kūrinyje esančių išraiškos priemonių atlikimo ypatumus; 2.2.2. laikytis nurodyto tempo, įvardyti ir paaiškinti kūriniuose sutinkamas tempo nuorodas; 2.2.3. groti nurodyta artikuliacija; 2.2.4. skambinti fortepijonu laikantis sutarto dinaminio plano.
3. Veiklos sritis – pianisto raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.	
Nuostata – dalyvauti klasės, mokyklos koncertuose ir kituose renginiuose.	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą programą klausytojams.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose kultūriniuose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose bei konkursuose.	3.1.1. Atlikti pasirinktą ar numatytą koncertinį kūrinių klasės, mokyklos koncerte ar kitame viešajame kultūriniame renginyje; 3.1.2. mokytis sceninės kultūros, skirti dėmesio aprangai ir elgsenai scenoje; 3.1.3. mokytis susikaupti ir nesijaudinti pasirodymo metu, nusiraminti taikyti išmokus pratimus.

3.2. Taikant sutartus kriterijus, įvertinti savo ir kitų pasirodymus.	3.2.1. Įvardyti kūrinio atlikimo vertinimo kriterijus; 3.2.2. aptarti asmeninę pažangą, kitų mokinių pasirodymus išskiriant teigiamas ir neigiamas atlikimo puses; 3.2.3. įvardyti, ką reikėtų tobulinti savo ir kitų pasirodymuose.
---	--

8. Dalyko turinio apimtys:

8.1. 1 klasė (pradinio ugdymo pirmieji metai):

8.1.1. Skambinimo fortepijonu įgūdžių įvaldymas:

8.1.1.1. Pagrindinis dėmesys skiriamas instrumento pažinimui ir taisyklingai laikysenai (laisvi pečiai, rankos, riešai, tiesi nugara, kojos atremtos) bei rankų padėčiai formuoti; pagrindinių garso išgavimo būdų mokymuisi, judesių koordinavimui. Rekomenduojami įvairūs lavinamieji pirštų technikos ir riešo laisvinimo pratimai mokytojo nuožiūra;

8.1.1.2. mokomasi suprasti fortepijoninės muzikos užrašymo ypatumus – pažinti natas smuiko, boso raktuose ir mokėti jas rasti klaviatūroje; suprasti natų vertę – paploti ir paskambinti nesudėtingą ritmą;

8.1.1.3. rekomenduojami įvairūs pradžiamoksliai mokytojo nuožiūra, per metus siūloma pagroti 12-18 nedidelės apimties (4, 8, 16 taktų) skirtingiems garso išgavimo būdams ugdyti skirtų kūrinių. Gamos skambinamos iki 1 ženklo vienos oktavos ribose;

8.1.1.4. Mokinių ugdymo pažangai vertinti taikomi formuojamasis, ideografinis, diagnostinis, apibendrinamasis, vertinimo metodai.

8.1.2. Muzikos kūrinių interpretavimas:

8.1.2.1. Pirmoje klasėje svarbiausia sužadinti vaiko vaizduotę. Siekiama, kad mokinys, atlikdamas nesudėtingą kūrinį, stengtųsi atskleisti jo nuotaiką. Būtina skatinti vaiko kūrybinį potencialą, leisti jam kurti savo daineles, eksperimentuoti, improvizuoti, žaisti;

8.1.2.2. supažindinama su pagrindinėmis dinamikos, tempo sąvokomis, mokomasi žaisti skirtingos dinamikos garsais, skambinti kūrinius skirtinguose tempuose.

8.1.3. Pianisto raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje:

8.1.3.1. pageidautina, kad visi mokiniai jau pirmoje klasėje įgytų sceninės patirties. Pagal mokinio galimybes, gali skambinti solo arba ansamblyje su mokytoju, kitais mokiniais.

8.1.3.2. I mokslo metų pusmetį dalyko atsiskaitymo nėra.

8.1.3.3. II pusmečio akademiniame koncerte mokinys turi atlikti 2 skirtingos nuotaikos, pageidautina, skirtingų garso išgavimo būdų reikalaujančius kūrinius. Jeigu mokinio galimybės leidžia, sudaromos sąlygos dalyvauti I pusmečio Adventiniame koncerte tėveliams, įvairiuose kituose viešuose renginiuose.

8.2. 2 klasė (pradinio ugdymo antrieji metai):

8.2.1. Muzikos atlikimo įgūdžių įvaldymas:

8.2.1.1. tobulinami pirmaisiais metais formuoti atlikimo technikos įgūdžiai; siekiama, kad mokinys sėdėtų taisyklingai, laisvai jaustųsi prie fortepijono, mokėtų tiksliai išgauti garsus non legato, staccato, legato; apjungtų natų grupes riešo pagalba;

8.2.1.2. iš viso 2 klasėje mokiniai išmoka skambinti 8-14 skirtingo charakterio kūrinius - stambios formos, polifonijas, pjeses, etiudus;

8.2.1.3. Technikos lavinimui rekomenduojama skambinti pratimus, trumpus etiudus (skirtus konkrečiai mokinio pianistinės technikos problemai spręsti), mažorines ir minorines (diezines ir bemolines) gamas iki 2 ženklų dviejų oktavų ribose;

8.2.1.4. tobulinami skaitymo iš lapo įgūdžiai – siekiama, kad mokinys gerai pažintų natas, pauzes, ritmines vertes, pastebėtų ir atliktų dinamines nuorodas. Kūriniai, skirti skaitymui iš lapo, turėtų būti ne ilgesni, nei 4 taktų;

8.2.2. Muzikos kūrinių interpretavimas:

8.2.2.1. antroje klasėje pagrindinis dėmesys skiriamas muzikos kūrinio formos supratimui. Kartu su mokiniais analizuojame atliekamo kūrinio formą, mažuosius formos elementus (sakinį, motyvą, frazę). Rekomenduojamos charakteringos programinės pjesės, kurių pavadinimai skatina mokinius fantazuoti, ieškoti atitinkamų išraiškos priemonių;

8.2.2.2. mokiniai mokosi atlikti kūrinius pagal nurodytą dinaminį planą arba pats jį pasiūlyti. Atkreipiamas dėmesys į dinamikos, tempo ir formos elementų ryšius. Mokytojams rekomenduojama atsižvelgti į mokinių interpretacinius pasiūlymus ir kūrybinius sumanymus.

8.2.3. Pianisto raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje:

8.2.3.1. mokytojas skatina mokinių saviraišką, atranda galimybių jiems įgyti sceninės patirties.

8.2.3.2. Visi mokiniai dalyvauja Adventiniame koncerte tėveliams I pusmetį, akademiniam koncerte II pusmetį.

8.3. 3 klasė (pradinio ugdymo tretieji metai):

8.3.1. Skambinimo fortepijonu įgūdžių įvaldymas:

8.3.1.1. toliau tobulinami fortepijono technikos įgūdžiai;

8.3.1.2. iš viso 3 klasėje mokiniai išmoksta skambinti 8-14 skirtingo charakterio kūrinius - stambios formos, polifonijas, pjeses, etiudus;

8.3.1.3. mokymosi procese rekomenduojama įtraukti trumpus etiudus arba techniškai pjeses konkrečiai mokinio pianistinės technikos problemai spręsti, mažorines ir minorines (diezines ir bemolines) gamas iki 3 ženklų keturių oktavų ribose. Tobulinti taisyklingos laikysenos, judesių koordinacijos įgūdžius. Mokinys supažindinamas su dešiniojo pedalo funkcija, jo naudojimo principais, ugdoma garso kultūra;

8.3.1.4. bent 10 minučių pamokos laiko skiriama skaitymui iš lapo. Kūriniai, arba atskiros kūrinių atkarpos, skirtos skaitymui iš lapo, turėtų būti periodo apimties, skirtos natų pažinimo, pirštuotės principų įtvirtinimui. Mokiniai mokomi pastebėti ne tik natas, bet ir kūrinio autorių, pavadinimą, tempo ir dinamikos nuorodas, metrą;

8.3.2. Muzikos kūrinių interpretavimas – parenkami išraiškingi, vaizdingi, skirtingo dinaminio plano, tempų, artikuliacijos elementų kūriniai. Juos atlikdami mokiniai mokosi suprasti, kaip įvairios muzikos išraiškos priemonės veikia atliekamo kūrinio meninę visumą.

8.3.3. Pianisto raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje:

8.3.3.1. visi mokiniai dalyvauja Adventiniame koncerte tėveliams I pusmetį ir akademiniam koncerte II pusmetį;

8.3.3.2. sudaromos sąlygos mokiniams dalyvauti įvairiuose viešuose mokyklos renginiuose. Mokiniai mokosi įveikti scenos baimę tam skirtų pratimų pagalba, atrasti savo nusiramino būdą. Mokiniai po pasirodymų skatinami aptarti juos, įsivertinti. Kalbamasi apie mokinių savijautą, nusiteikimą, pasiektą rezultatą. Pagal sutartus kriterijus aptariami ir draugų pasirodymai.

8.4. 4 klasė (pradinio ugdymo ketvirtieji metai):

8.4.1. skambinimo fortepijonu įgūdžių įvaldymas:

8.4.1.1. siektina, kad mokinys, baigdamas pradinio ugdymo programą, gebėtų apibūdinti grojamų kūrinių muzikines struktūras, demonstruotų skirtingus garso išgavimo įgūdžius, gebėtų groti taisyklinga laikysena. Mokinys turėtų būti įvaldęs pedalizaciją (tiesioginio, pavėluoto pedalo įgūdžiai);

8.4.1.2. iš viso 4 klasėje mokiniai išmoksta skambinti 8-14 skirtingo charakterio kūrinius - stambios formos, polifonijas, pjeses, etiudus;

8.4.1.3. rekomenduojama į programą įtraukti bent keletą nedidelės apimties technikai lavinti skirtų etiudų arba pjesių, kurios būtų naudingos mokiniui pradėdamas mokytis aukštesnėse klasėse. Rekomenduojama skambinti mažorines ir minorines (diezines ir bemolines) gamas iki 3 - 4 ženklų keturių oktavų ribose;

8.4.1.4. Privalu skirti bent 10 minučių pamokos nesudėtingo muzikinio teksto skaitymui iš lapo. Kūriniai, skirti skaitymui iš lapo, turėtų būti nedidelės apimties, pageidautina su 1-2 ženklais prie rakto, alteracijomis, artikuliacijos įvairove.

8.4.2. Muzikos kūrinių interpretavimas:

8.4.2.1. mokiniai mokosi naudoti įvairias muzikos išraiškos priemones, atskleisti tempo, dinamikos pasikeitimus. Kartu su mokytoju kūriniai analizuojami, sukuriamas interpretavimo planas;

8.4.2.2. toliau tęsiamas mokinio melodinės, tembrinės, harmoninės ir polifoninės klausos ugdymas, supažindinimas su įvairių epochų, žanrų ir formų kūriniais.

8.4.3. Muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje:

8.4.3.1. visi mokiniai dalyvauja Adventiniame koncerte tėveliams I pusmetį (atlieka du kūriniai), akademiniam koncerte II pusmetį (atlieka du kūriniai). Pagal galimybes mokiniai dalyvauja įvairiuose viešuose kultūriniuose renginiuose.

8.4.3.2. Kiekvienas pasirodymas aptariamas, mokiniai pagal sutartus kriterijus įsivertina, palygina savo ir draugų pasirodymus, apibūdinti sėkmes ir nesėkmes, jų sprendimo būdus, pasiūlo, ką ir kaip reikėtų tobulinti.

9. Mokinių ugdymo pažangai vertinti taikomi formuojamasis, diagnostinis, apibendrinamasis, kriterinis (10 balų) vertinimo metodai.

II SKYRIUS ANSAMBLIS

10. Ansamblio dalyko (toliau – Ansamblis) paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir suteikti ansamblinio muzikavimo patirtį.

11. Ansamblio tikslas – puoselėti individualumą ir prigimtines galias, instrumentinio ansamblinio muzikavimo žinias ir įgūdžius, reikalingus atsiskleisti kūrybiškumui ir artistiškumui.

12. Ansamblio uždaviniai:

12.1. pažinti ansamblinių kūrinių repertuarą, ugdyti ansamblinio muzikavimo įgūdžius;

12.2. ugdyti mokinių artistiškumą, kaupti sceninės kultūros patirtį;

12.3. skatinti mokinius kūrybiškai pritaikyti muzikavimo pamokose įgytas žinias ir gebėjimus;

12.4. sudaryti galimybes mokinių iniciatyvai ir aktyvumui pasirenkant ansamblio sudėtį ir repertuarą.

13. Ansamblio dalyko sritys:

13.1. ansamblio pojūčio ugdymas;

13.2. kūrinių interpretavimas ansamblyje;

13.3. atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

14. Ansamblio mokymosi organizavimas:

14.1. ansamblio mokymosi trukmė – 3 metai;

14.2. mokomasi nuo antrų pradinio formalųjų švietimą papildančio muzikinio ugdymo mokymo programos metų;

14.3. pirmais ir antrais ansamblio dalyko mokymosi metais skiriama 0,5 akademinės valandos per savaitę; trečiais mokymosi metais – 1 akademinė valanda per savaitę.

15. Ansambliai gali būti tradicinės sudėties (sudaryti iš tos pačios rūšies instrumentų) arba netradicinės (sudaryti iš skirtingų rūšių instrumentų):

15.1. tradiciniai ansambliai;

15.2. kameriniai ansambliai (fortepijonas ir kiti styginiai arba pučiamieji instrumentai (smuikas, trimitas ir kt.), 2, 3, 4, 6 mokiniai.

16. Mokinių pasiekimai suformuluoti atsižvelgiant į mokinių raidos ir amžiaus tarpsnių ypatumus, įgytą mokymosi patirtį. Pasiekimai siejasi su atitinkamų klasių mokymosi turiniu.

1. Veiklos sritis – ansamblio pojūčio ugdymas.	
Nuostata – įgyti muzikavimo ansamblyje patirties.	
Esminis gebėjimas – sukurti bendrą meninį rezultatą ansamblyje kartu su kitais atlikėjais.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas

1.1. Perteikti muzikos kūrinio nuotaiką.	1.1.1. Apibūdinti kūrinio charakterį, dinamiką.
1.2. Stilingai atlikti muzikos kūrinį.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, stiliaus ir žanro ypatumus.
1.3. Derinti savo veiksmus su kitų ansamblio dalyvių veiksmis.	1.3.1. Apibūdinti ir aptarti savo ir kitų atlikėjų interpretaciją.
2. Veiklos sritis – kūrinių interpretavimas ansamblyje.	
Nuostata – tobulinti muzikinio bendradarbiavimo gebėjimą.	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti ansamblinės muzikos kūrinius.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti savo partiją ansamblyje.	2.1.1. Nusakyti kūrinio metrą, tempą; 2.1.2. paaiškinti atlikimo štrichus.
2.2. Raiškiai perteikti kūrinių emocijas.	2.2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.
2.3. Klausyti ir kontroliuoti savo bei kitų atlikimą.	2.3.1. Girdėti kitų ansamblio dalyvių partijas.
3. Veiklos sritis – muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje.	
Esminis gebėjimas – atlikti parengtą ansamblio programą koncerte.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Scenoje atlikti ansamblio koncertinę programą.	3.1.1. Tinkamai elgtis scenoje; 3.1.2. kokybiškai atlikti savo partiją.
3.2. Dalyvauti muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Gebėti pristatyti ansamblio koncertinę veiklą.

17. Turinio apimtys, 2 - 4 klasės (programos pirmieji - tretieji metai):

17.1. ansambliško pojūčio ugdymas:

17.1.1. mokinys, muzikuodamas įvairios sudėties ansambliuose, lavina ansamblinį pojūtį, ugdo bendruosius muzikavimo gebėjimus ir sceninę patirtį;

17.1.2. mokinys lavina klausos, muzikinės atminties, ritmo pojūtį, tobulina pagrindinius grojimo štrichus;

17.1.3. mokymosi procese ugdomas poreikis savarankiškam individualiam darbui, repetavimui grupėje ir komunikavimui. Kūrinių ruošimo, mokymosi, gilinimosi į jį procese rekomenduojama atkreipti dėmesį į bendrą meninį atlikimo vaizdą, kūrinių prasmės suvokimą. Ansamblyje grojantis atlikėjas turi mokėti ne tik savo partiją, bet ir girdėti partnerių partijas. Ansamblio pamokoje rekomenduojama taikyti įvairius kūrinių ruošimo metodus, mokymosi procesas gali vykti keliomis kryptimis ir etapais;

17.2. Kūrinių interpretavimas ansamblyje:

17.2.1. atliekant kūrinius pagrindinis dėmesys skiriamas teksto skaitymo įgūdžiams, ritminės pulsacijos, intonavimo tikslumo lavinimui ir kūrinių interpretavimui ansamblyje;

17.2.2. per vienerius mokslo metus mokinys išmoka 2- 4 kūrinius. Ansamblio repertuarą sudaro originalūs ir aranžuoti, įvairių stilių ir žanrų kūriniai;

17.2.2.1. mokinių ugdymo pažangai vertinti taikomi formuojamasis, diagnostinis, apibendrinamasis, kriterinis (10 balų) vertinimo metodai.

17.3. Atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje:

17.3.1. supažindinama su scenine atlikėjo kultūra, psichologiniu pasiruošimu sceniniam kūrinių atlikimui;

17.3.2. I ir II pusmečių pabaigoje vyksta kontrolinė pamoka / koncertas / festivalis / konkursas. Atliekamas 1 kūrinių, geriausiai atspindintis mokinio pažangą.

III SKYRIUS SOLFEDŽIO DALYKAS

18. Solfedžio dalyko (toliau – Solfedžio) paskirtis – sudaryti palankias sąlygas sistemiskai plėtoti mokinio prigimtinius bendruosius muzikinius gebėjimus, suteikti bendrųjų ir muzikinių kompetencijų.

19. Solfedžio tikslas – prigimtinių bendrųjų muzikinių gebėjimų: ritmo, dermės, intonavimo pojūčio, klausos, muzikinės atminties lavinimas, pradinio muzikinio raštingumo ugdymas.

20. Solfedžio dalyko uždaviniai:

20.1. formuoti intonavimo įgūdžius;

20.2. lavinti metrinės pulsacijos bei ritmikos santykio pojūtį ir suvokimą;

20.3. išmokti pagrindinius muzikinio rašto elementus ir gebėti juos pritaikyti užrašant iš klausos žinomą ar savo sukurtą muzikos melodiją;

20.4. žadinti domėjimąsi muzika bei kitomis kultūros formomis, ugdant mokinių muzikinį skonį, skatinant mąstymą ir emocijas.

21. Solfedžio mokymuisi skiriamos 2 akademinės val. per savaitę;

22. Solfedžio mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – intonuoti atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – intonuoti melodijas mažoro ir minoro natūraliose dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Formuoti taisyklingą laikyseną, kvėpavimo ir garso tikslumo įgūdžius.	1.1.1. Taisyklingai kvėpuoti, tarti skiemenis, žinoti taisyklingos laikysenos reikalavimus; 1.1.2. suprasti „intonavimo“ bei „derėjimo“ terminus.
1.2. Tiksliai ir išraiškingai solfedžiuoti vienbalses melodijas.	1.2.1. Solfedžiuojant diriguoti arba pulsuoti; 1.2.2. išlaikyti pasirinktą tempą.
1.3. Dainuoti mažoro ir minoro dermės skirtingose tonacijose.	1.3.1. Apibūdinti mažoro ir minoro dermės, išvardinti pastovius ir nepastovius dermės laipsnius; 1.3.2. gebėti Sudaryti nuo garso arba tonacijoje T, S, D.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo, suprasti šio tikslumo svarbą muzikoje.	
Esminis gebėjimas – atpažinti bei atlikti įvairius ritminius darinius.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atpažinti garsų trukmes.	2.1.1. Žinoti natų ir pauzių trukmes; 2.1.2. vartoti „garsų trukmės“ ir „taktavimo“ sąvokas.
2.2. Perskaityti ir atlikti ritminius darinius.	2.2.1. Išlaikyti pasirinktą tempą.
2.3. Sukurti ir atlikti paprastus ar sudėtingesnius ritmo darinius.	2.3.1. Sukurti ir atlikti ritmo motyvus ir sakinius.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir apibūdinti klausomų muzikos tekstų savybes.	3.1.1. Įvardyti muzikos teksto metrą, dermę; 3.1.2. naudojantis muzikiniais terminais ir sąvokomis; 3.1.3. apibūdinti klausomą kūrinį; 3.1.4. nustatyti ir įvardinti girdėto kūrinio žanrą, atlikėjus.
3.2. Klausia atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą vienbalsę melodiją ir ritmą.	3.2.1. Naudoti muzikos užrašymo ženklus ir galėti paaiškinti jų reikšmes; 3.2.2. skirti dermės laipsnius bei apibūdinti melodinę liniją ir ritminį piešinį.

23. Turinio apimtis: apimtis – 2 pusmečiai, 2 pamokos per savaitę;

1 klasė (pradinio ugdymo pirmieji metai)	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – intonuoti atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – intonuoti melodijas mažoro ir minoro dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Formuoti taisyklingą laikyseną, kvėpavimo ir garso tikslumo įgūdžius.	1.1.1. Taisyklingai kvėpuoti, tarti skiemenis, žinoti taisyklingos laikysenos reikalavimus; 1.1.2. suprasti „intonavimo“ terminą.
1.2. Tiksliai ir išraiškingai solfedžuoti vienbalses melodijas.	1.2.1. Lietuvių liaudies dainų, kompozitorių dainų dainavimas ir solfedžiavimas mažorinėje dermėje; 1.2.2. melodijų solfedžiavimas 2/4, 3/4 metruose.
1.3. Intonuoti gamas, pastovius ir nepastovius dermės laipsnius, tonikos trigarsį.	1.3.1. Gamos C, G, F, D, a, tonikos trigarsiai; 1.3.2. Išvardinti pastovius ir nepastovius dermės laipsnius, juos intonuoti. Smuiko ir bosų raktai.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius paprastuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atpažinti ir atlikti natas, pauzes.	2.1.1. Žinoti ketvirtinės, aštuntinės, pusinės, pusinės su tašku natų, ketvirtinės, aštuntinės pauzių trukmes; 2.1.2. vartoti „garsų trukmės“, „taktavimo“ sąvokas.
2.2. Tiksliai atlikti ritminius darinius paprastuose metruose.	2.2.1. Žinoti dviejų, trijų ketvirtinių metrų ir jų dirigavimo schemas; 2.2.2. Išlaikyti pasirinktą tempą; 2.2.3. Atlikti ritmo ostinato melodijas.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorinės muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą.	3.1.1. Įvardyti muzikos teksto metrą, dermę; 3.1.2. vienbalsės melodijos (motyvo, frazės) užrašymas, ritminis diktantas; 3.1.3. naudoti muzikos užrašymo ženklus ir galėti paaiškinti jų reikšmes.
3.2. Klausia atpažinti ir apibūdinti klausomų muzikos tekstų savybes.	3.2.1. Naudojantis muzikiniais terminais apibūdinti klausomą kūrinį.
2 klasė (pradinio ugdymo antrieji ugdymo metai)	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – intonuoti melodijas mažoro ir minoro dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti gamas, intervalus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso.	1.1.1. Gamos: mažorinės- C, G, F, D, B, minorinės- a, e, d; dur-natūrali, moll- natūrali, harmoninė, melodinė; 1.1.2. suprasti „intonavimo“ bei „derėjimo“ terminus;

	1.1.3. intervalai: sekunda(d, m), tercija (d, m) dermėje ir nuo garso.
1.2. Tiksliai ir išraiškingai solfedžuoti vienbalses melodijas.	1.2.1. Lietuvių liaudies dainų, kompozitorių dainų dainavimas, solfedžiavimas, diriguojant arba pulsuojant; 1.2.2. melodijų solfedžiavimas 2/4, 3/4, 4/4 metruose. Priestaktis, užtaktis.
1.3. Intonuoti pastovius ir nepastovius dermės laipsnius, tonikos trigarsį.	1.3.1 Išvardinti pastovius ir nepastovius dermės laipsnius, juos intonuoti; 1.3.2. tonikos trigarsis (dur, moll) melodiškai.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atpažinti ir atlikti natas, pauzes.	2.1.1. Žinoti ketvirtinės, aštuntinės, pusinės, pusinės su tašku, sveikosios natų; ketvirtinės, aštuntinės, pusinės, sveikosios pauzių trukmes.
2.2. Tiksliai atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	2.2.1. Žinoti dviejų, trijų, keturių ketvirtinių metrus ir jų dirigavimo schemas. 2.2.2. atpažinti ir atlikti ritmines grupes: ketvirtinė su tašku ir aštuntinė, keturios šešioliktinės natos; 2.2.3. analizuoti melodijos ritmą ir jį atlikti; 2.2.4. atlikti ritmo ostinato melodijai.
2.3. Sukurti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	2.3.1. Gebėti sukurti ir užrašyti ritminius darinius, naudojant žinomus muzikinius ženklus. 2.3.2. gebėti sukurti melodijai ritminį pritarimą.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą.	3.1.1. Skirti dermės laipsnius ir apibūdinti melodinę liniją; 3.1.2. vienbalsės melodijos užrašymas, ritminis diktantas; 3.1.3. naudoti muzikos užrašymo ženklus ir galėti paaiškinti jų reikšmes.
3.2. Klausia atpažinti ir apibūdinti klausomų muzikos tekstų savybes.	3.2.1. Naudojantis muzikiniais terminais apibūdinti klausomą kūrinį; 3.2.2. nustatyti ir įvardyti girdėto kūrinio žanrą ir atlikėjus.
3 klasė (pradinio ugdymo tretieji metai)	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – intonuoti melodijas mažoro ir minoro dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti gamas, intervalus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso.	1.1.1. Gamos: mažorinės- C, G ,F, D, B, A, Es minorinės-a, e, d, h, g; dur-natūrali, moll- natūrali, harmoninė, melodinė;

	1.1.2. intervalai: sekunda (d, m), tercija (d, m), kvarta (gr), kvinta (gr), seksta (d, m), grynoji oktava ir prima.
1.2. Intonuoti pastovius ir nepastovius dermės laipsnius, tonikos trigarsį ir jo apvertimus: sekstakordą, kvartsekstakordą.	1.2.1 Išvardinti pastovius ir nepastovius dermės laipsnius, juos intonuoti. Nepastoviųjų laipsnių sprendimai; 1.2.2. tonikos trigarsis ir jo apvertimai (dur, moll)
1.3. Tiksliai ir išraiškingai solfedžuoti vienbalses melodijas.	1.3.1. Solfedžuojant diriguoti arba pulsuoti; 1.3.2. išlaikyti pasirinktą tempą; 1.3.3. natas skaityti smuiko (a-f2) ir boso raktuose.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo, suprasti šio tikslumo svarbą muzikoje.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	2.1.1. Žinoti dviejų, trijų, keturių ketvirtinių, keturių aštuntinių metrų ir jų dirigavimo schemas; 2.1.2. atpažinti ir atlikti ritmines grupes: aštuntinė ir dvi šešioliktinės, dvi šešioliktinės ir aštuntinė; 2.1.3. aštuntinės priešaktis. Liga; 2.1.4. atlikti ritminius kanonus.
2.2. Sukurti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	2.2.1. Gebėti sukurti ir užrašyti ritminius darinius, naudojant žinomus muzikinius ženklus; 2.2.2. gebėti sukurti melodijai ritminį pritarimą.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
3.1. Klausia atpažinti ir apibūdinti klausomų muzikos tekstų savybes.	3.1.1. Naudojantis muzikiniais terminais apibūdinti klausomą kūrinį; 3.1.2. nustatyti ir įvardyti girdėto kūrinio žanrą ir atlikėjus.
3.2. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą.	3.2.1. Skirti dermės laipsnius ir apibūdinti melodinę liniją; 3.2.2. ritminiai ir melodiniai sakinio ar periodo trukmės diktantai paprastuose metruose. 3.2.3. naudoti muzikos užrašymo ženklus ir galėti paaiškinti jų reikšmes.
4 klasė (pradinio ugdymo ketvirtieji metai)	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – intonuoti melodijas mažoro ir minoro dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti gamas, intervalus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso.	1.1.1. Gamos: mažorinės- C, G ,F, D, B, A, Es minorinės-a, e, d, h, g, fis, c; dur-natūrali, moll-natūrali, harmoninė, melodinė; 1.1.2. intervalai: sekunda (d, m), tercija (d, m), kvarta (gr), kvinta (gr), seksta (d, m), grynoji oktava ir prima, septima (d, m).

1.2. Intonuoti akordus mažoro ir minoro dermėse.	1.2.1. Intonuoti tonikos trigarsį ir jo apvertimus: sekstakordą, kvartsekstakordą; S ir D trigarsius 1.2.2. Kadencijos ir harmoniniai junginiai su minėtais akordais (pvz.: T5 –T6 – S5 – T46 – D5 – T5)
1.3. Tiksliai ir išraiškingai solfedžuoti vienbalses melodijas.	1.3.1. Solfedžiuojant diriguoti arba pulsuoti; 1.3.2. transponavimas sekunda aukštyn ir žemyn; 1.3.3. natas skaityti smuiko (a-f2) ir boso raktuose.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo, suprasti šio tikslumo svarbą muzikoje.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	2.1.1. Žinoti dviejų, trijų, keturių ketvirtinių, trijų, keturių, šešių aštuntinių metrus ir jų dirigavimo schemas; 2.1.2. atpažinti ir atlikti ritmines grupes: aštuntinė su tašku ir šešioliktinė, triolė, sinkopė; 2.1.3. atlikti ritminius kanonus, rondo.
2.2. Sukurti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	2.2.1. Gebėti sukurti ir užrašyti ritminius darinius, naudojant žinomus muzikinius ženklus; 2.2.2. gebėti sukurti melodijai ritminį pritarimą.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą.	3.1.1. Skirti dermės laipsnius ir apibūdinti melodinę liniją; 3.1.2. ritminiai ir melodiniai sakinio ar periodo trukmės diktantai paprastuose metruose, tonacijose iki 3 ženklų.
3.2. Klausia atpažinti ir apibūdinti klausomų muzikos tekstų savybes.	3.2.1. Naudojantis muzikiniais terminais apibūdinti klausomą kūrinį; 3.2.2. nustatyti ir įvardyti girdėto kūrinio žanrą ir atlikėjus.
3.3. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	3.3.1. Nesudėtingų melodinių ir ritminių frazių kūrimas ir užrašymas; 3.3.2. melodijoje atpažinti išmoktų intervalų, akordų melodinę liniją; 3.3.3. naudotis muzikos užrašymo ženklais ir galėti paaiškinti jų reikšmes.

24. Solfedžio turinio apimtis:

24.1. intonavimas ir solfedžiavimas:

24.1.1. vienbalsių melodijų, liaudies ir autorinių dainų dainavimas;

24.1.2. dermės laipsnių intonavimas, mažorinių ir minorinių gamų dainavimas iki 3 ženklų;

24.1.3. natų skaitymas smuiko ir boso raktuose;

24.1.4. harmoniniai ir melodiniai intervalai dermėje nuo 1 iki 8;

24.1.5. kvintakordų T, S, D sudarymas ir dainavimas dermėje;

24.2. ritmavimas:

- 24.2.1. natos ir pauzės (perskaito ir atlieka);
- 24.2.2. paprastieji metrai, ritmo ostinato melodijai, prieštaktis ir užtaktis, sinkopė, ritminis kanonas, naudojama kūno ir instrumentinė perkusija;
- 24.3. muzikos tekstų klausymasis, atpažinimas ir užrašymas:
- 24.3.1. elementarūs ritminiai ar melodiniai sakinio ar periodo trukmės diktantai paprastuose metruose, tonacijose iki 3 ženklų;
- 24.3.2. nesudėtingų melodinių ir ritminių frazių kūrimas ir užrašymas, panaudojant įprastus būdus bei informacines kompiuterines technologijas.

IV SKYRIUS CHORAS

25. Choro dalyko (toliau – Choras) paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus, užtikrinti visapusišką muzikinį ugdymą, suteikti vokalinio muzikavimo patirtį.
26. Choro tikslas – moksleivių asmeninės muzikinės vokalinės kultūros bei kolektyvinio vokalinio muzikavimo ugdymas.
27. Choro dalyko uždaviniai:
- 27.1. sudaryti galimybes instrumentinį muzikavimą pasirinkusiems moksleiviams lavinti vokalinio muzikavimo gebėjimus;
- 27.2. lavinti muzikinę atmintį;
- 27.3. ugdyti ansamblišumą, artistiškumą, sceninės patirties pradmenis;
- 27.4. skatinti kūrybiškai pritaikyti kitų dalykų pamokose įgytas žinias bei gebėjimus;
- 27.5. pažinti chorinių kūrinių repertuarą, ugdyti mokinių muzikinį skonį.
28. Veiklos sritys:
- 28.1. chorinio dainavimo įgūdžių formavimas;
- 28.2. chorinių kūrinių interpretavimas;
- 28.3. atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.
29. Choro mokymosi trukmė – nuo 1 iki 4 metų.
30. Choro mokymosi organizavimas:
- 30.1. skiriama 1 akademinė valanda (1 klasėje) ir 2 akademinės valandos (2-4 klasėse) per savaitę;
- 30.2. numatoma 1 koncertmeisterio valanda choro jungtinei repeticijai.
31. Choro mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – chorinio dainavimo įgūdžių formavimas.	
Nuostata – įgyti vokalinio muzikavimo patirties.	
Esminis gebėjimas – atlikti jaunučių choro repertuaro kūrinius.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Formuoti taisyklingą kvėpavimą ir tobulinti vokalinius įgūdžius.	1.1.1. Pademonstruoti taisyklingo kvėpavimo ir garso formavimo ypatumus ir garso išgavimo būdus; 1.1.2. balsių formavimas dainuojant; balso diapazono plėtimas; 1.1.3. atsikvėpimai dainuojant. Grandininis kvėpavimas; 1.1.4. susipažinti su balso higienos pagrindais.
1.2. Dainuojant taisyklingai atlikti muzikos kalbos elementus.	1.2.1. Atpažinti ir įvardinti muzikos kalbos elementus ir išraiškos priemonės; dinamika, ritmas, tempas; 1.2.2. dainavimas ir emocija. Dainavimas ir judesys; 1.2.3. atlikimo pobūdis; dainavimas a cappella, dainavimas su instr. pritarimu, solo, ansamblis.

2. Veiklos sritis – chorinių kūrinių interpretavimas.	
Nuostata – atskleisti chorinio kūrinio interpretacinį sumanymą.	
Esminis gebėjimas – išraiškiai interpretuoti jaunučių choro repertuaro kūrinius.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Stilingai atlikti chorinės muzikos kūrinių.	2.1.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, stiliaus ir žanro ypatumus; 2.1.2. gebėti taikyti kūno perkusijos, ritminių instrumentų pritarimą dainuojant.
2.2. Perteikti muzikos kūrinio charakterį.	2.2.1. Apibūdinti kūrinio nuotaiką ir dinamiką; 2.2.2. išraiškiai, ritmiškai, sinchroniškai judėti pagal atliekamą kūrinių.
3. Veiklos sritis – atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje.	
Esminis gebėjimas – parengti koncertinę programą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kultūringai elgtis scenoje.	3.1.1. Suvokti atlikėjo sceninio elgesio taisykles.
3.2. Dalyvauti mokyklos, rajono, šalies muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Dalyvauti koncertuose, konkursuose, dainų šventėse; 3.2.2. žinoti sceninės kultūros reikalavimus, elgtis pagal renginio nuostatus.
3.3. Pritaikyti dainavimo įgūdžius kitose srityse.	3.3.1. Nurodyti, kurioms pamokoms pasiruošti padeda dainavimas; 3.3.2. kokybiškai pristatyti savo muzikinius gebėjimus viešoje ir virtualioje erdvėje.

32. Choro dalyko turinys:

I klasė		
Mokymo pobūdis: 1 grupinė choro pamoka per savaitę		
Reikalavimai:		
Kvėpavimas: pradiniai kvėpavimo įgūdžiai, pratimai taisyklingam kvėpavimui formuoti.	Dainavimas: garso išgavimas, balsių formavimas, lygus (neforsuotas) garsas, intonavimo tikslumas; priebalsių tarimas, aktyvi artikuliacija; natūralus balso diapazonas; melodinių-intonacinių kūrinių kaupimas; dainavimas su instrumentiniu pritarimu iš lapo ir mintinai.	Kūno kalba, judesys: taisyklinga laikysena stovint ar sėdint, kūno laisvumas, veido išraiška, pratimai kūno raumenyno paruošimui; dainelės ritmo ir nuotaikos pajautimas bei perteikimas judesio pagalba.
Teoriniai reikalavimai: sąvokos – dainininkas, dainavimas ir daina; ritmas, tempas ir nuotaika dainoje; intonacija, dinamika – p, f, mf.		
Rekomenduojamas chorinių kūrinių skaičius per mokslo metus: 5-6 kvėpavimo bei vokaliniai pratimai; 6-8 skirtingo charakterio liaudies bei kompozitorių sukurtos dainos, atitinkančios bei ugdančios moksleivių vokalius gebėjimus.		
Įgytų gebėjimų patikrinimo (vertinimo) formos: dainų partijų atsiskaitymas klasėje dalyko mokytojui I-II pusmečių eigoje; dainų koncertas mokyklos bendruomenei II pusmečio pabaigoje; vertinimas I ir II pusmečių pabaigoje – ideografinis (pp, np).		

Metodinės rekomendacijos: dainavimas su žaidybiniais elementais; intonacinių motyvų klausymas, atkartojimas; pasikartojančių ritminių darinių plojimas; priminimas apie balso tausojimą ir higieną.		
II – IV klasė		
Mokymo pobūdis: 2 grupinės (viena iš jų – jungtinė) choro pamokos per savaitę. Numatoma koncertmeisterio 1 val. jungtinei repeticijai.		
Reikalavimai:		
Kvėpavimas: taisyklingo kvėpavimo ugdymas, tikslingi kvėpavimo pratimai; garso parėmimas kvėpavimu; pratimai legato, non legato, staccato.	Dainavimas: tikslaus, artikuliuoto dainavimo įgūdžių lavinimas, siekiant minkšto, laisvo, neforsuoto dainavimo; pradinių skaitymo iš lapo gebėjimų ugdymas, naudojant elementarius ritminius darinius ir melodiką; dvibalsiai pratimai ir dainelės; aktyvios vidinės klausos ugdymas; frazavimo supratimas ir atlikimas; balso diapazono plėtimas; dainavimas a cappella bei su pritarimu, chorinių kūrinių interpretavimas.	Kūno kalba, judesys: taisyklinga laikysena stovint, sėdint; kūno centro pajauta, veido išraiška; sceninės laikysenos tobulinimas, kūno laisvumas; sceninis judesys, sceninės išraiškos perteikimas judesiu.
Teoriniai reikalavimai: natų skaitymas iš lapo; ritmas dainoje; tempų įvairovė; dinaminio plano, muzikos charakterio apibūdinimas; improvizacinių įgūdžių ugdymas.		
Rekomenduojamas chorinių kūrinių skaičius per mokslo metus: 6-8 kvėpavimo bei vokaliniai pratimai; 8-10 skirtingos stilistikos liaudies bei šiuolaikinių kompozitorių dainos, atitinkančios moksleivių amžiaus tarpsnio ypatumus bei ugdančios vokalius gebėjimus.		
Įgytų gebėjimų patikrinimo (vertinimo) formos: dainų partijų atsiskaitymas klasėje dalyko mokytojui I-II pusmečių eigoje; dainų koncertas mokyklos bendruomenei II pusmečio pabaigoje; vertinimas I ir II pusmečių pabaigoje – kriterinis (10 balų sistema).		
Metodinės rekomendacijos: balso savybių, muzikinių duomenų įvertinimas; dainų tekstų analizė; sudėtingesnių intonacinių bei ritminių motyvų klausymas, atkartojimas; sudėtingesnių ritminių frazių skaitymas, plojimas; priminimas apie balso tausojimą ir higieną; dalyvavimas koncertinėje veikloje.		